

Wat zijn gevolgen van de energiecrisis voor inwoners?

Een panelonderzoek naar de invloed van de energiecrisis op de gezondheid van Gelderlanders

De drie Gelderse GGD'en deden in november 2022 een panelonderzoek naar de energiecrisis onder ruim zeven en half duizend Gelderlanders. De energiecrisis, met stijgende energieprijzen, kan nadelige gevolgen hebben voor de gezondheid, zowel fysiek als mentaal. De inzichten die het panelonderzoek geeft, kunnen relevant zijn voor (reeds ingezet) beleid en te nemen maatregelen van gemeenten.

Onderschatting van de problematiek

We delen de resultaten van het panelonderzoek kwalitatief. Lager opgeleiden en bewoners van sociale huurwoningen worden het hardst geraakt door de energiecrisis. Ze hebben hogere energiekosten, wonen meestal in een huis dat niet goed is geïsoleerd en hebben een laag inkomen.ⁱ Deze groep is ondervertegenwoordigd in ons panel. De problematiek is dus waarschijnlijk groter dan hier geschetst.

Inzichten

- De energiecrisis heeft gevolgen voor de gezondheid. Mensen ervaren meer stress, slapen slechter, eten minder gezond en hebben minder vertrouwen in de toekomst. De meeste gezondheidsproblemen zijn groter bij mensen die in huurwoningen wonen.
- Mensen in huurwoningen hebben, als gevolg van de energiecrisis, grotere moeite om rond te komen dan mensen in koopwoningen.

Veel mensen proberen minder energie te gebruiken, door bijvoorbeeld de verwarming iets lager te zetten of warmere kleding aan te trekken. Dit is goed voor hun portemonnee en voor het klimaat.

Risico's voor de gezondheid

Sommige maatregelen brengen echter ook risico's met zich mee.

- Mensen zijn minder gaan ventileren door de energiecrisis. Dat effect is sterker bij huurders. Onvoldoende ventilatie veroorzaakt schimmels en huisstofmijt. Dit kan leiden tot gezondheidsklachten, zoals benauwdheid, vermoeidheid en hoofdpijn. Het zorgt ook voor meer last van astma en allergieën.
- Sommige mensen zetten de verwarming lager dan 15 graden. Dit is geen goed idee. Hierdoor wordt het te koud in huis en kunnen vocht- en schimmelproblemen ontstaan.
- Woningbezitters zijn door de energiecrisis veel meer hout gaan stoken om warm te blijven. Veel mensen ervaren overlast van houtrook in de omgeving, dat geldt zowel voor bewoners van koop- als huurwoningen. Houtstook veroorzaakt veel luchtvervuiling en overlast. Houtrook leidt tot gezondheidsklachten. Inademen van houtrook kan vooral leiden tot kortademigheid in rust en extra medicijngebruik.ⁱⁱ
- Een klein deel van de mensen geeft aan kaarsen te branden als warmtebron. Kaarsen zijn gezellig, maar kunnen brandgevaarlijk zijn. Ook zijn ze niet goed voor de gezondheid. Bij het branden van kaarsen komt fijnstof vrij.

Aanbevelingen

Dit panelonderzoek laat zien dat de gezondheid van huurders extra aandacht verdient binnen het energie- en verduurzamingsbeleid. Huurders geven aan meer negatieve gevolgen van de energiecrisis te ondervinden, vooral op het gebied van ventilatie, vocht- en schimmelvorming, gezond eten, stress en slapen. Al deze zaken hebben een sterke samenhang met gezondheid. En maken huurders hiermee een belangrijke risicogroep.

De energiebesparende 'oplossingen' zoals minder ventileren en de verwarming heel laag of uit zetten, houtstook en branden van kaarsen hebben een negatief gezondheidseffect. [Hier](#) geeft de GGD inwoners adviezen over wat wel en niet goed is voor gezondheid. De [Routewijzer Houtstook en Overlast](#) is een goed hulpmiddel voor gemeenten die met houtstook aan de slag willen.

Vragen?

Neem contact op met het team Onderzoek, Informatie en Advies
onderzoek@vggm.nl

Meer weten?

Op de website [GGD Leefomgeving](#) is meer informatie te vinden over de invloed van de omgeving op je gezondheid.

Bronnen

ⁱ TNO (2021), De feiten over de energiecrisis

ⁱⁱ [Gezondheidseffect van houtrook bewezen | RIVM](#)